

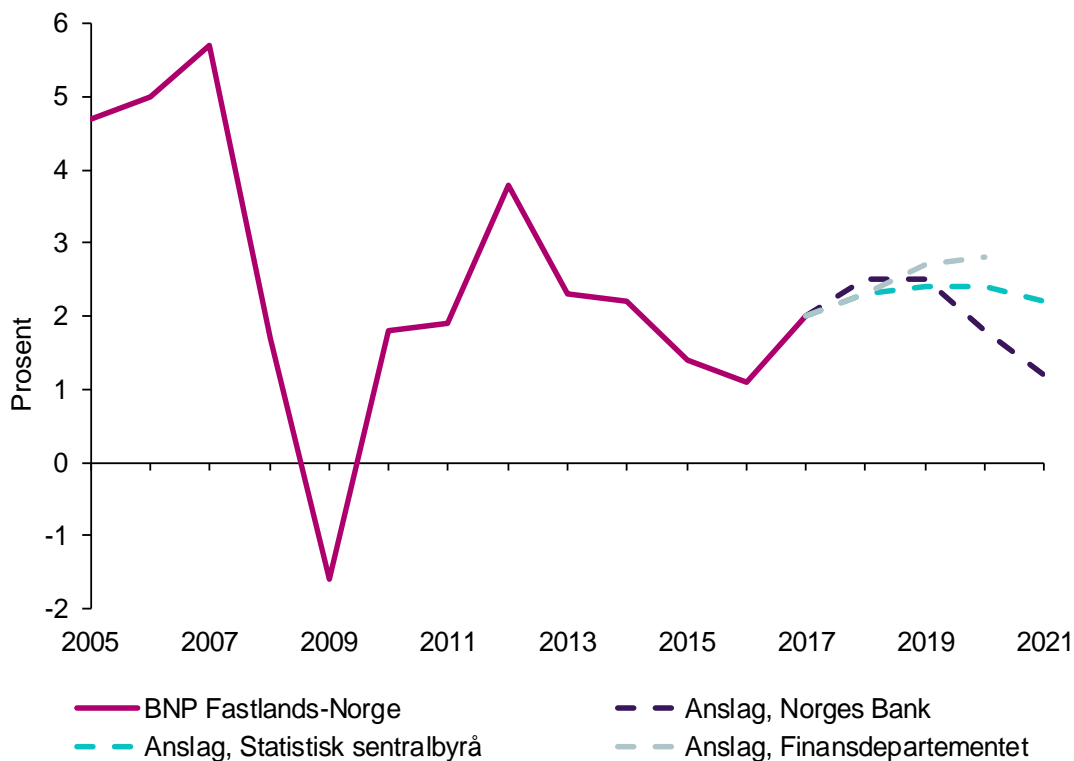
FINANSTILSYNET

THE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

Risikoområder og regulatoriske rammer

Finanstilsynsdirektør Morten Baltzersen
Sparebankdagene, Trondheim 6. november 2018

Vekst i BNP Fastlands-Norge

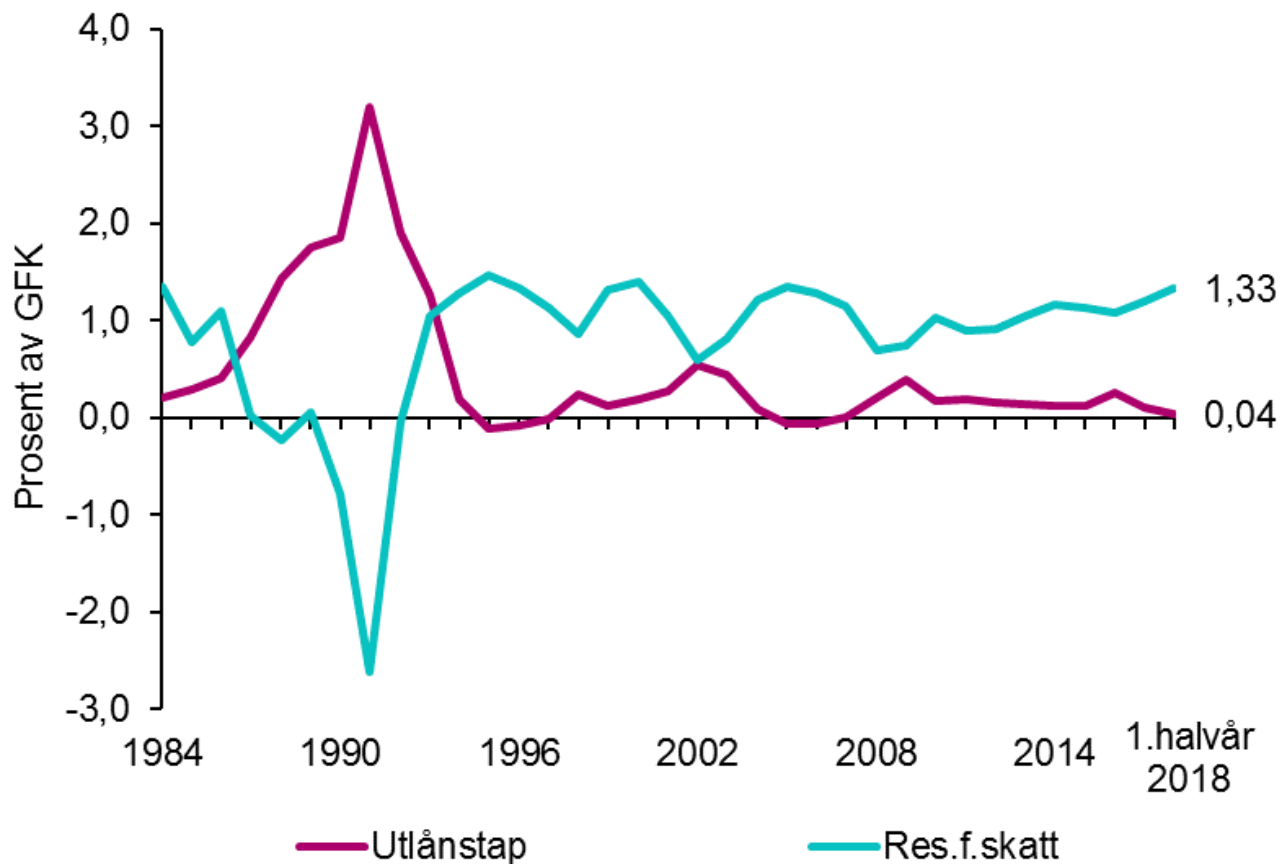

Prognoser, Norges Bank. Prosent

	2018	2019	2020	2021
BNP Fastlands-Norge, vekst	2,5	2,5	1,8	1,2
Ledighet (AKU), nivå	3,8	3,4	3,2	3,2
Boligpriser, vekst	0,9	2,4	2,5	2,8
Styringsrente, nivå	0,6	1,0	1,5	1,9

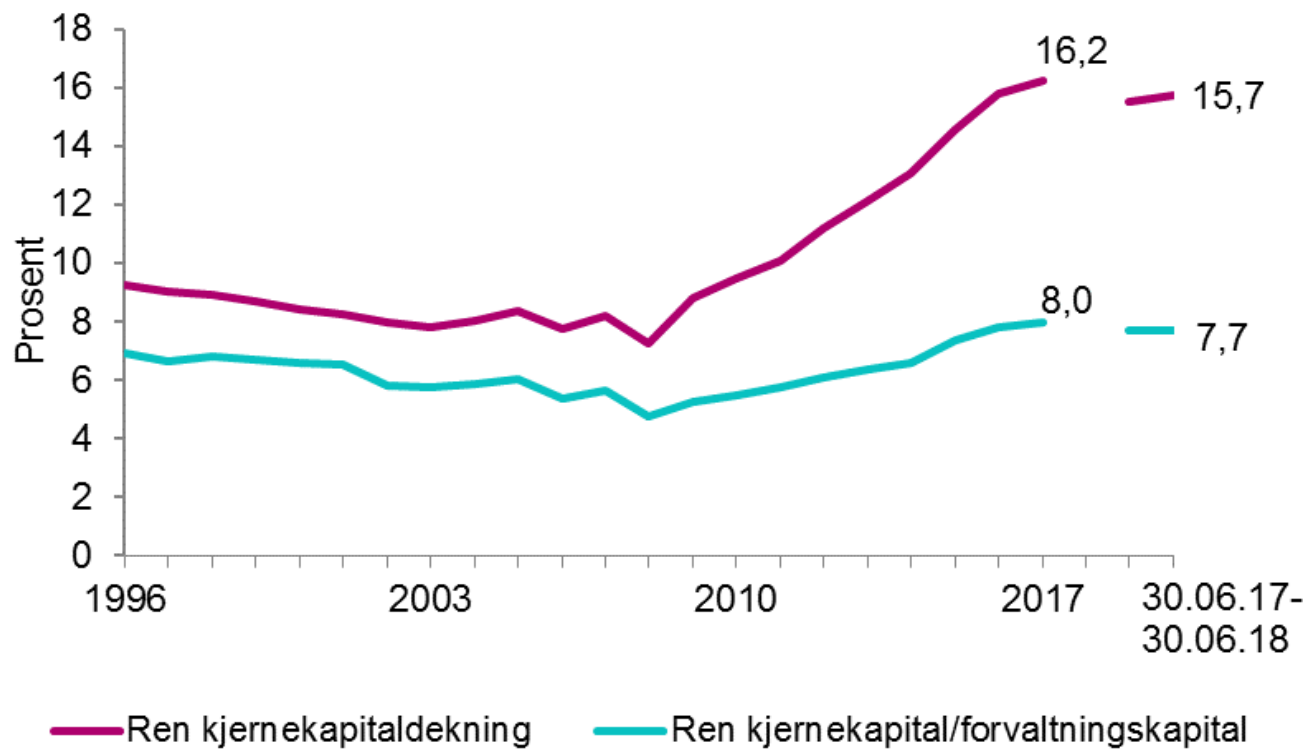
Kilder: Statistisk sentralbyrå, Norges Bank og Finansdepartementet

Lønnsomhet i banker

Kilde: Finanstilsynet

Soliditet i norske banker

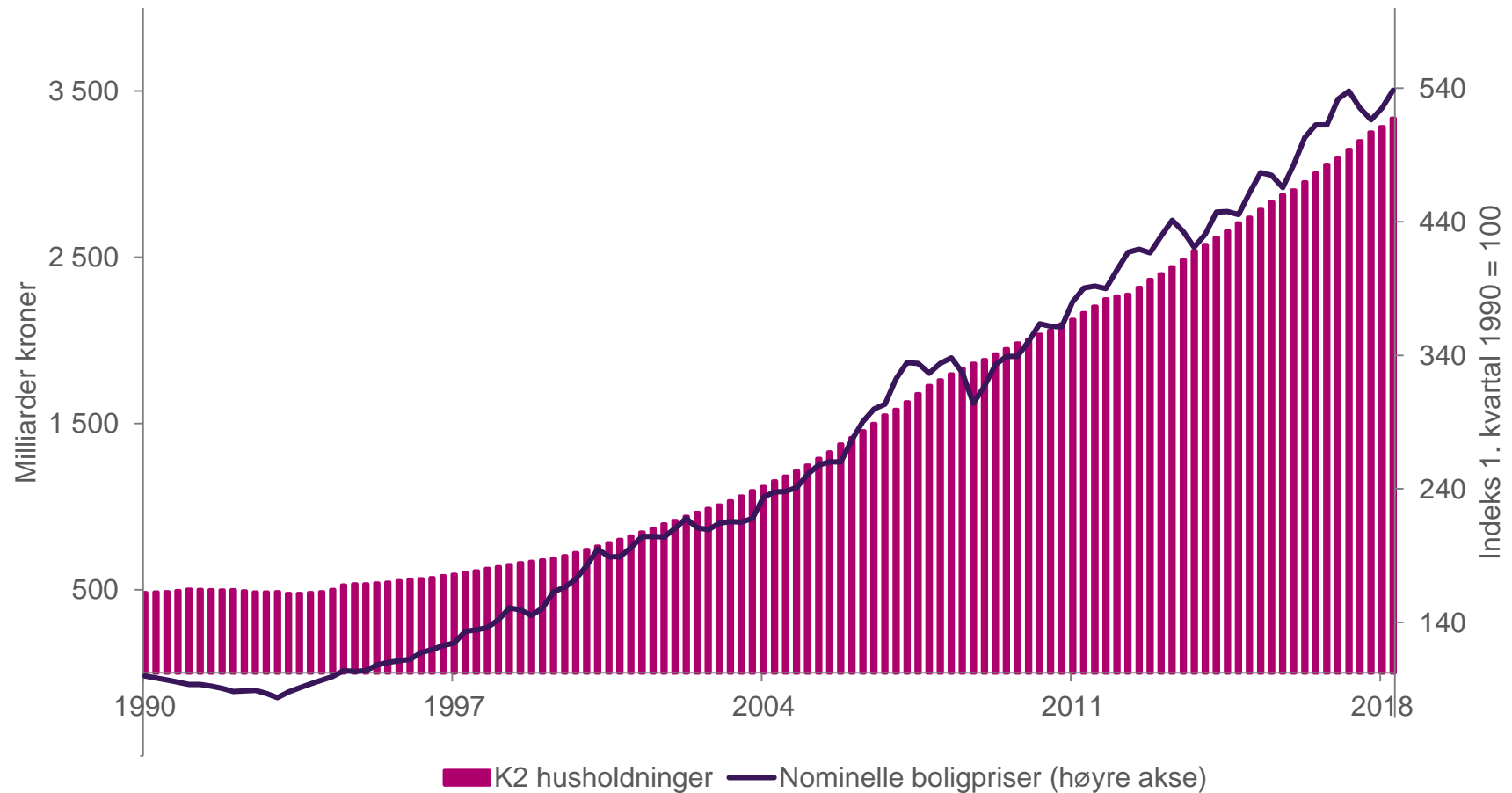

Kilde: Finanstilsynet

Risikofaktorer

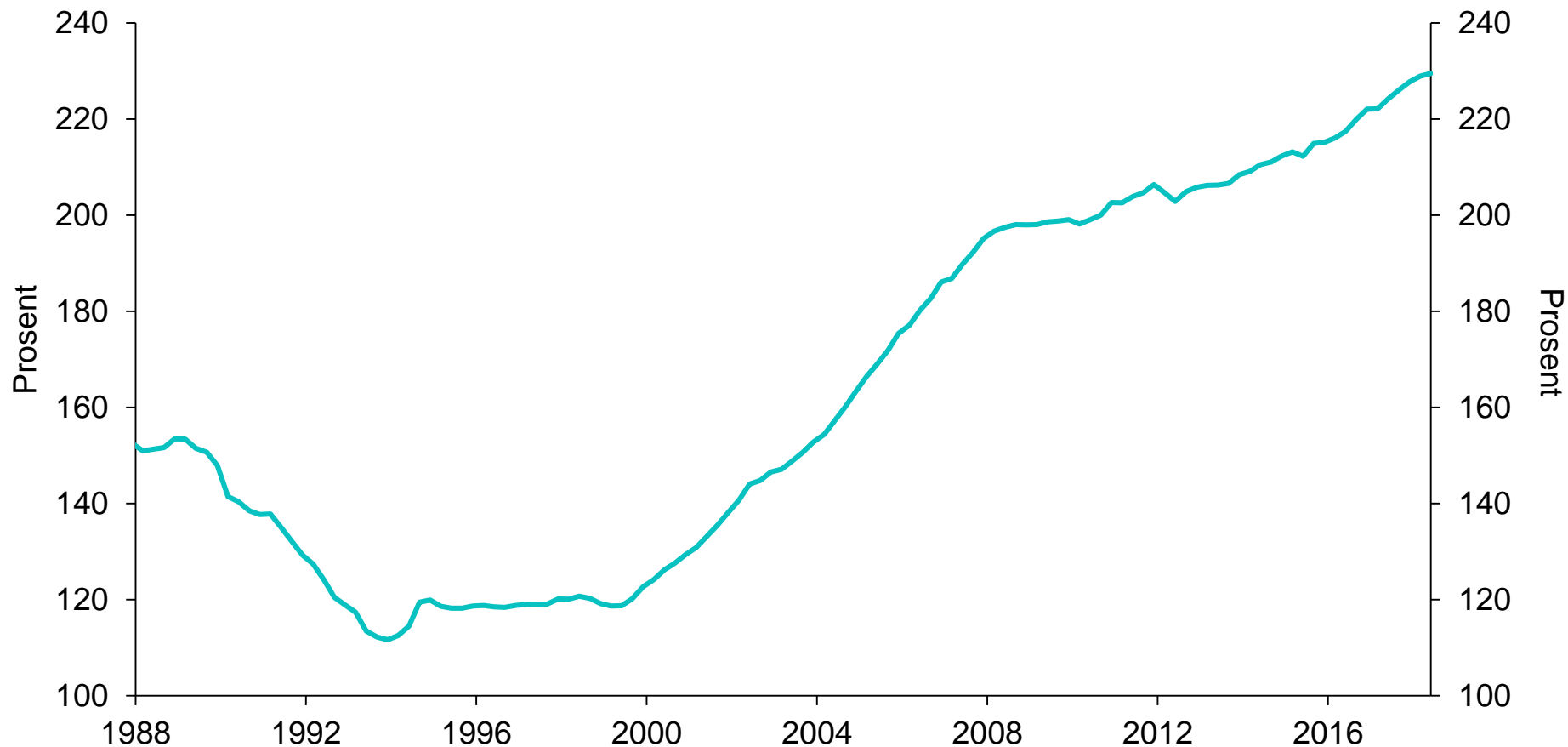
- Boligpriser og husholdningsgjeld
- Globale markeder
 - Høy risikotaking i finansmarkedene
 - Formuespriser som har steget sterkt over tid
 - Høy gjeldsbelastning
- Teknologisk sårbarhet
- Omdømmerisiko/tillit til finansnæringen

Husholdningenes gjeld og boligpriser

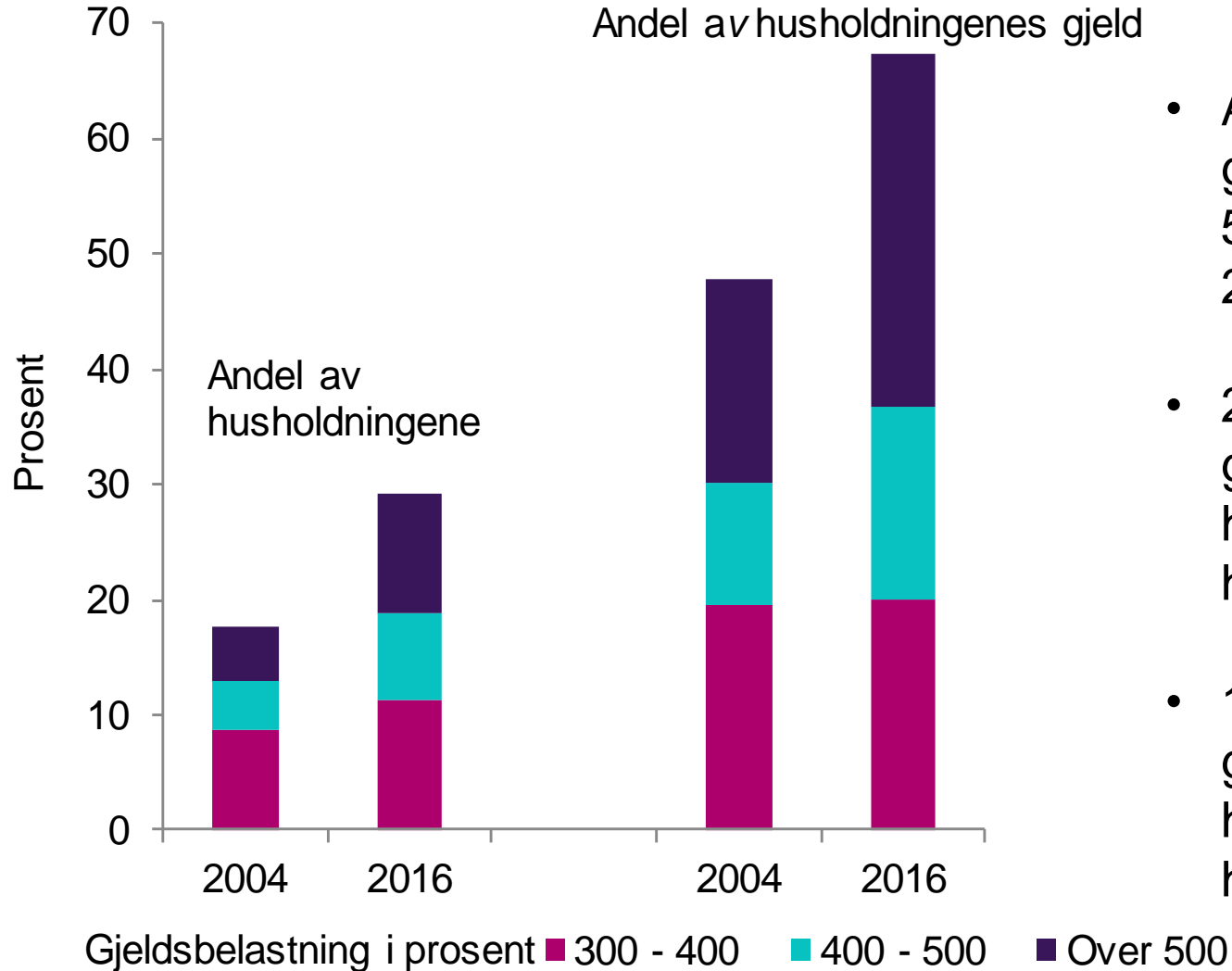
Kilde: Statistisk sentralbyrå

Husholdningenes gjeldsbelastning (total gjeld som andel av disponibel inntekt)

Kilder: Finanstilsynet og Statistisk sentralbyrå

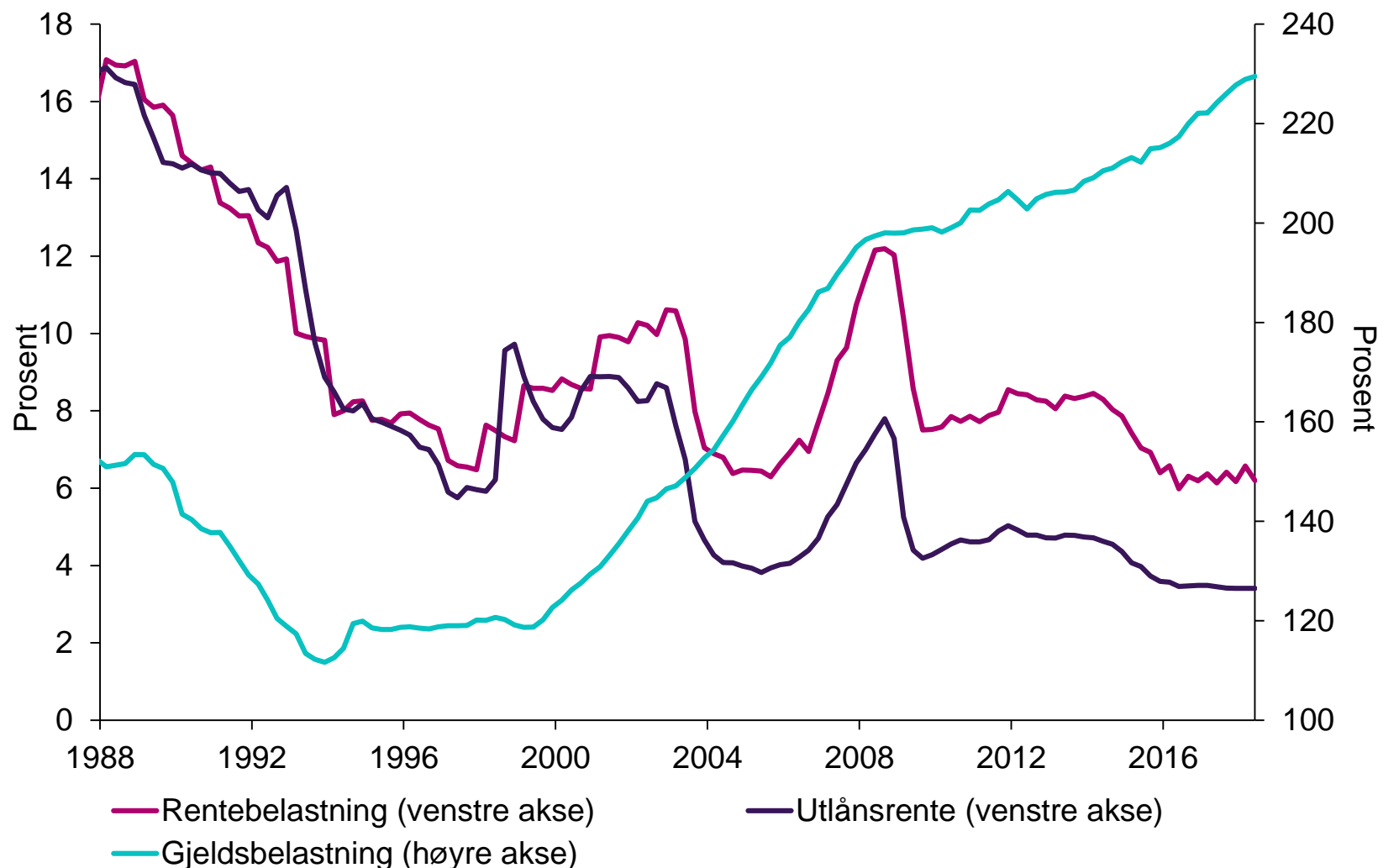
Fordeling av husholdningenes gjeld

- Andel med gjeld over 5 ganger inntekt økte fra 5% i 2004 til 10% i 2016
- 29% har gjeld over 3 ganger inntekt. Disse har til sammen 67% av husholdningenes gjeld
- 10% har gjeld over 5 ganger inntekt. Disse har til sammen 31% av husholdningenes gjeld

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Gjeldsbelastning, rentebelastning og utlånsrente

Ny regulering

- Ny hvitvaskingslov trådte i kraft 15. oktober 2018
- Kapitalkrav - tilpasning til CRR (har vært på høring)
- Forslag om endring av kriteriene for utpeking av systemviktige banker (sendt til departementet)
- Krisehåndtering (ny lov trer i kraft 1. januar 2019)
- Boliglånsforskrift (ny fra 30.6.2018) og forskriftsregulering av forbrukslån (på høring)

Ny hvitvaskingslov

- Mye videreføres, men likevel enkelte større endringer
- **Vekslings-/oppbevaringsplattformer for virtuell valuta omfattes av loven**
- **Sanksjoner**

Virtuell valuta

Forvaltningstiltak og sanksjoner

Forvaltningstiltak

- Pålegg og tvangsmulkt videreføres
- Ledelseskarantene

Sanksjoner

- Kunngjøring
- Overtredelsesgebyr for både juridiske og fysiske personer

Straff

- Foretaksbøter
- Bøter for fysiske rapporteringspliktige
- Bøter eller fengsel for styret, ledere, ansatte mv.

Kapitalkrav – tilpasning til CRR

- Kapitaldekningsregelverket i all hovedsak i samsvar med CRR/ CRD IV. Avvik:
 - SMB-rabatt
 - Gulvet for IRB-banker
- Tilpasningen bør ikke føre til en generell svekkelse av norske bankers soliditet
 - Viktig med robuste IRB-modeller
 - Pilar 2 krav for å dekke risiko som ikke er dekket av pilar 1
 - Finanstilsynet legger vekt på uvektet kapitaldekning

Systemviktige foretak – forslag om endring i kriterier

- Gjeldende regelverk:
 - Forvaltningskapital > 10 pst. av BNP
 - Utlån > 5 pst. av samlede utlån
- Forslag til tilleggskriterium
 - Utlån > 10 pst. av samlede utlån til bedriftsmarkedet i en region
- Virkningstidspunkt foreslås vurdert når kretsen av systemviktige foretak fastsettes neste år.
- Dersom forslaget følges opp, vil flere av regionbankene kunne bli definert som systemviktige

Krisehåndtering

- Ny lov trer i kraft 1. januar 2019
- Finanstilsynet er krisehåndteringsmyndighet
- Krav til økt beredskap hos foretak og myndigheter
 - beredskapsplaner og krisetiltaksplaner
- («Bail-in») – intern oppkapitalisering
 - Minstekrav til ansvarlig kapital og konvertibel gjeld (MREL)
- Etablering av et nasjonalt krisefond

Finanstilsynets rolle som krisehåndteringsmyndighet

Utarbeide krisetiltaksplan:

- Vurdere konsekvenser av et alvorlig stressscenario for foretaket og det finansielle systemet (kritiske funksjoner)
- Beskrive hvilke tiltak myndighetene kan gjennomføre i en krisesituasjon
- Beskrive forhold som kan være til hinder for krisehåndtering av foretaket (evt. gi pålegg om endring)

Vurdere om foretaket skal:

- i) krisehåndteres, eller
- ii) Avvikles under offentlig administrasjon

**Fastsette
MREL
(foretaks-
spesifikt)**

Fintech/regulatorisk sandkasse

- Teknologisk utvikling har og vil fortsatt fremover påvirke tjenestene som tilbys
- Ikke alltid gode erfaringer med finansiell innovasjon
- Robuste løsninger og god kundebeskyttelse viktig
- Like tjenester/produkter bør behandles likt, uavhengig av plattform
- Finanstilsynet har etablert et kontaktpunkt for fintech fintech@finansstilsynet.no
- Regulatorisk sandkasse i løpet av 2019 – rammer ikke avklart

Folkefinansiering

- Utgangspunkt: All finansieringsvirksomhet og yting av investeringstjenester er konsesjonspliktig
- Låneformidling er unntatt konsesjonsplikt, gitt at virksomheten drives innenfor visse rammer
 - Rundskriv 10/2017 om lånebasert folkefinansiering
- Folkefinansiering av egenkapital/finansielle instrumenter faller inn under Verdipapirhandelloven/AIF-loven
- Plattformene kan tilby finansiering til personer/prosjekter som ellers ikke ville ha fått finansiering → Forbrukerbeskyttelse et viktig hensyn

OPPSUMMERING

- Det går bra i norsk økonomi, men høy husholdningsgjeld og høye boligpriser gjør oss sårbare.
- Norske banker er solide og lønnsomme. Det gir et godt utgangspunkt for å møte tilbakeslag og marginpress.
- Soliditeten som er bygd opp siden finanskrisen, bør ikke svekkes.
- Norske banker har et godt utgangspunkt for å møte ny regulering og nye krav som følger med innføringen av krisehåndteringsregelverket.

FINANSTILSYNET

Revierstredet 3
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

www.finanstilsynet.no

Personlig e-postadresse

